

ZEEHELDEN EREN IN KIJKDUIN

Hart voor Den Haag
Richard de Mos

RIS319697

Gewijzigd initiatiefvoorstel 'Zeehelden eren in Kijkduin'

Inleiding

Van 8 augustus tot en met 10 augustus 1653 vond tijdens de Eerste Engels-Nederlandse Oorlog voor de kust van Zuid-Holland een zeeslag plaats tussen de Engelse vloot en de vloot van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. Deze staat bekend als de Slag bij Ter Heijde. Deze, voor de Republiek zeer belangrijke, zeeslag was vanaf de kust van Kijkduin goed te zien. Omdat Hart voor Den Haag vindt dat we best wat trotser mogen zijn op ons gemeenschappelijke verleden, op wie wij zijn en waar we vandaan komen, presenteren wij u, ter nagedachtenis aan dat verleden, het initiatiefvoorstel 'Zeehelden eren in Kijkduin'

Richard de Mos
Hart voor Den Haag

Inhoud

Achtergrond Slag bij Ter Heijde	Pagina 4
Doel initiatiefvoorstel	Pagina 5
Informatieborden zeeslag plaatsen op boulevard	Pagina 6
Rol nieuw hotel, klein hotel	Pagina 6
Theatergroepen zeeslag laten vertellen	Pagina 7
Raadsbesluit	Pagina 7

Achtergrond Slag bij Ter Heijde

Van 8 augustus tot en met 10 augustus 1653 vond tijdens de Eerste Engels-Nederlandse Oorlog voor de kust van Zuid-Holland een zeeslag plaats tussen de Engelse vloot en de vloot

van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. Deze staat bekend als de Slag bij Ter Heijde. In deze strijd leden de Nederlanders een groot verlies: luitenant-admiraal Maarten Tromp werd in de borst geraakt door een musketkogel van een vijandelijke scherpschutter en stierf. De strijd ging echter gewoon door en de admiraalsvlag bleef op aanraden van Michiel de Ruyter, en door toedoen van Egbert Bartolomeusz

Kortenaer – Tromps vlagkapitein – waaien op Tromps vlaggenschip de Brederode, zodat de dood van Tromp niet bekend werd bij de rest van de vloot om het moreel hoog te houden. Na twee ernstige nederlagen, de Driedaagse Zeeslag en de Zeeslag bij Nieuwpoort, werden de havens van de Republiek vanaf juni 1653 geblokkeerd door een Engelse vloot van omstreeks 120 schepen onder generaal-ter-zee George Monck. Om te voorkomen dat de economie volledig zou ineenstorten, mobiliseerden de Nederlanders ieder beschikbaar schip om die blokkade te breken. Begin augustus lukte het Tromp om met ongeveer zeventig schepen de Maas uit te varen; dit lokte de Britten naar het zuiden, zodat ook het eskader van Witte de With bij Texel kon uitbreken. Beide Nederlandse vloeten wisten zich te verenigen voor het tot een slag kwam. De Nederlanders hadden toen vijf eskaders; die drie andere stonden onder bevel van viceadmiraal Johan Evertsen, waarnemend viceadmiraal Pieter Florisse en commandeur Michiel de Ruyter.

Na enkele hevige gevechten waren aan beide kanten de vloeten dusdanig toegenomen en uiteengedreven, dat ze eerst op verhaal moesten komen en zich opnieuw formeren. Hoewel de slag een tactische nederlaag was voor de Republiek, was de schade aan de Britse kant eveneens aanzienlijk, zodat de blokkade moest worden opgeheven. Daarom claimde men in de Republiek terecht een strategische overwinning. De Engelse blokkade was immers opgeheven.

Doel initiatiefvoorstel

Hart voor Den Haag vindt dat we best trots mogen zijn op wie we zijn en waar we vandaan komen. Trots op de vele goede dingen uit het verleden en op de mythische figuren uit onze geschiedenis. Hierbij noemt Hart voor Den Haag de zeehelden Maarten Harpertszoon Tromp en Michiel de Ruyter, die beiden de bijnaam 'Bestevaer' kregen. Om hen te eren past het om deze zeehelden, die vochten voor onze vrijheid, een podium te geven in badplaats Kijkduin, de plaats vanaf waar in 1653 de slag om de Eerste Engels-Nederlandse Oorlog goed te zien was en waarbij Tromp het leven liet voor de Republiek der Verenigde Nederlanden. Bij de zeeslag bij Ter Heijde verloor de Republiek der Verenigde Nederlanden met het overlijden van Tromp iemand die de grootste tactische overwinning uit de geschiedenis van de Nederlandse marine heeft behaald. Zijn overwinning bij Duins in 1639 op de tweede Spaanse Armada was één der belangrijkste wapenfeiten uit de zeegeschiedenis. Tromp was bovendien een inwoner van onze stad. Hij trouwde ooit in de Grote Kerk en woonde aan het Korte Voorhout. Hart voor Den Haag vindt dat we juist wat meer stadstrots moeten hebben en helden eren. Voor De Ruyter was de slag bij Ter Heijde zijn eerste grote slag. Hij was toen commandeur van één van de vijf Nederlandse vloot-eskadersen en nam de leiding na de dood van Tromp over. Later werd De Ruyter beschouwd als de grootste admiraal van zijn tijd, met als hoogtepunt de Tocht naar Chatham die in 1667 leidde tot een voor Nederland gunstige vrede.

Informatieborden zeeslag plaatsen op boulevard

Met het initiatiefvoorstel 'Zeehelden eren in Kijkduin' pleit Hart voor Den Haag voor

informatieborden op de boulevard. Deze borden vertellen met mooie informatieve prenten het verhaal over de voor Nederland zo belangrijke zeeslag. Ook vertellen ze de levensloop van onze zeehelden. De informatieborden geven voorbijgangers in een inkijkje in onze Vaderlandse geschiedenis en kunnen daarmee sterk bijdragen aan de beleving van Kijkduin, zeker als er ook een klein museum bij komt. Net als in andere landen zouden historische zee- en

veldslagen veel meer aandacht moeten krijgen dan nu het geval is.

Rol nieuw hotel

Het NH Atlantic Hotel gaat volgend jaar tegen de vlakte. Daar komen een nieuw hotel en 145 woningen voor in de plaats. Ook moet een oppervlakte van 2200 vierkante meter worden gebruikt voor voorzieningen, zoals een congresruimte en wellness. Dat vindt Hart voor Den Haag natuurlijk geweldige ontwikkelingen, maar met de sloopkogel gaan ook de afbeeldingen van de zeeslag van Ter Heijde, die nu in één der zalen van het NH Atlantic Hotel te bewonderen zijn, verloren. Hoe mooi zou het zijn als in het nieuwe complex, als eerbetoon

en als toeristentrekker, een mini-museum over de zeeslag komt? Samen met ontwikkelaars, de ondernemers van Kijkduin, bestaande musea in Den Haag en betrokken bewoners kunnen wil Hart voor Den Haag onderzocht hebben hoe in het nieuwe hotel een klein museum ter nagedachtenis aan de slag bij Ter Heijde kan worden geopend. Zeker nu

uit het preadvies op de eerste versie van dit initiatiefvoorstel is gebleken dat de ontwikkelaars van de hotel locatie, Chase RED en Besix RED het initiatief hebben genomen om de schilderijen van de zeeslag van NH Hotels te kopen. Het museum moet, als extra toeristentrekker, een event worden waar de zeeslag wordt uitgebeeld. Als voorbeeld kan het kleinschalige herdenkingscentrum in Waterloo dienen. Hier vond in 1815 de veldslag plaats waar Napoleon definitief werd verslagen. In Kijkduin moet de zeeslag worden herbeleefd aan de hand van uniformen (zie ook kopje theatergroepen), historische voorwerpen en unieke 3D-films. In Waterloo hangt een gigantisch doek (Het Panaroma) over de veldslag aldaar. Waarom zulks voor de zeeslag niet in Kijkduin?

Theatergroepen zeeslag laten vertellen

Op veel plaatsen in de wereld worden historische gebeurtenissen, zoals veld- en zeeslagen nagespeeld. Hart voor Den Haag wil onderzocht hebben hoe theatergroepen en de inzet van (amateur)acteurs ertoe kunnen bijdragen om de geschiedenis van de zeeslag van 1653, alsmede de levensloop van de betrokken zeehelden, te vertellen.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Den Haag, gelezen het initiatiefvoorstel 'Zeehelden eren in Kijkduin van het raadslid Richard de Mos, besluit:

1. Zorg te dragen voor informatieborden op de boulevard van Kijkduin die met mooie prenten informatie verschaffen over zowel de zeeslag als de zeehelden;
2. In overleg met de ontwikkelaars/eigenaars van het nog te bouwen nieuwe hotelcomplex, te onderzoeken om als eerbetoon en als toeristentrekker, een mini-museum te realiseren met informatie over de zeeslag voor de kust van Ter Heijde/Kijkduin en over de zeehelden die daarbij een rol hadden. Daarbij kunnen de ondernemers van Kijkduin, bestaande musea in Den Haag en bewoners kunnen worden betrokken.
3. Onderzoeken hoe theatergroepen en/of (amateur) acteurs betrokken kunnen worden over hoe zij op de boulevard het verhaal van de zeeslag en de zeehelden kunnen vertellen aan de bezoekers van Kijkduin

De financiering van dit initiatiefvoorstel moet binnen bestaande portefeuilles gevonden. Over de financiering van het mini-museum moet de raad, na onderzoek en overleg met de ontwikkelaars/eigenaren van het nieuwe hotelcomplex, alsmede ondernemers van Kijkduin worden geïnformeerd, zodat daar later besluitvorming over kan plaatsvinden.

Aldus verworpen in de openbare raadsvergadering van 10 juli 2025